

**Шмельова Тетяна Всеволодівна,
Ковтонюк Тамара Вікторівна**
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

КОЛЬОРОТВОРЕННЯ В ОБРАЗОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Розбудова національної системи освіти, її докорінне реформування мають стати основою відтворення інтелектуального, духовного потенціалу народу, виходу вітчизняної науки на світовий рівень, відродження національної культури, становлення державності та демократизації суспільства в Україні.

Існуюча в Україні система освіти перебуває в стані, що не задовольняє вимог, які постають перед нею в умовах розбудови української державності, культурного та духовного відродження українського народу. Це виявляється передусім у невідповідності стандартів освіти запитам особистості, суспільним потребам, у знеціненні соціального престижу освіченості та інтелектуальної діяльності. Державна національна програма Освіта (Україна, ХХІ ст.) визначає головну мету – „визначення стратегії створення життєздатної системи навчання і виховання для досягнення високих освітніх рівнів, забезпечення можливостей постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації” [1, с. 2]. Система освіти в сучасних умовах є основним механізмом успадкування культурного надбання новими поколіннями. У зв'язку з цим особливо важливого значення набувають

питання культурного розвитку та естетичного виховання школярів. Але „формування естетичної культури неможливе без якісних змін у свідомості людини, відношенні її до мистецтва, розуміння її визначної ролі в час становлення та утвердження української державності” [1]. Прагнення стати членом світового співтовариства, формування ринкових відносин, зміни форм власності, вимагають інтенсивного розвитку та використання нових технологій, виробництва конкурентоспроможної продукції на світовому ринку, що, в свою чергу, потребує радикальних змін психології, культури та мислення особистості. Основи вищесказаного закладаються в дитячому віці сім'єю, школою, оточуючим соціальним середовищем. Велику роль при цьому відіграє естетичне виховання. Тому настала потреба привести систему художньо-естетичного виховання в початковій школі у відповідність до вимог сьогодення. Справа полягає не тільки в тому, щоб навчити дітей бачити, відчувати і розуміти прекрасне в житті, природі, а навчити відображати та давати естетичну оцінку об'єктам, тобто розвивати художній смак особистості. Проте ці завдання потрібно ускладнити – необхідно формувати в дітей уміння творити прекрасне в повсякденній праці, в міжлюдських стосунках (В. Сухомлинський).

Предмет образотворчої діяльності може розвивати систему „Око – мозок – руки” цілісно й різносторонньо, так само, як систему мислення, тому настільки важливо оволодівати кольором, тоном, фактурністю поверхні. В. Сухомлинський писав: *„Володіння кольоровим баченням надзвичайно підвищує цінність зорового сприймання. Кольорове бачення дає можливість дуже швидко і по-новому розрізняти предмети й елементи середовища”* [3, с.124]. Кольорове бачення людини – явище унікальне й закономірне. Сьогодні вже зрозуміло, що розкрити це складне явище, розглядаючи його лише на якомусь одному рівні (фізичному, фізіологічному, психологічному, естетичному і т. д.) практично неможливо. Потрібно розглядати систему цілісно, теоретичні концепції апробувати в педагогічному процесі художньо-естетичного розвитку школярів. Особливо це стосується кольоротворення у процесі образотворчої діяльності молодших школярів. Окремі педагогісти (Б. Неменський, А. Мелік-Пашаєв, В. Щербаков, Б. Юсов та ін.) працювали в даному напрямку, але педагогічні дослідження в галузі художнього розвитку молодших школярів належної підтримки не знайшли. Сьогодні ситуація радикально міняється, образотворче мистецтво як предмет гуманітарно-естетичного циклу, в сучасній педагогічній науці все частіше стає об'єктом переосмислення й експериментального вивчення. Переглядаються застарілі й створюються більш досконалі програми з мистецтва живопису, посібники з даного предмета (Л. Малиновська, В. Вільчинський, П. Сензюк, В. Костенко, Л. Зеленіна); методика його викладання збагачується новими науково-теоретичними і практичними висновками і дослідженнями. Однак в

практичній діяльності загальноосвітніх шкіл використовуються далеко не всі можливості образотворчого мистецтва, зокрема питанню ролі живопису у формуванні навичок образотворчої діяльності молодших школярів приділялося недостатньо уваги. Науково-методичні дослідження показують, що в початкових класах значні кольоротворчі можливості має робота над натюрмортом [2, с. 15]. На уроках образотворчого мистецтва виконується значна кількість натюрмортів, які переважно вирішуються в техніці акварелі. Проте послідовної систематизованої розробки даної проблеми немає. Таким чином, значимість натюрмарту, як однієї з найважливіших проблем образотворчого мистецтва, що має незаперечний вплив на розвиток кольорового бачення та навичок образотворчої діяльності, відсутність дослідження специфіки навчання школярів основам колористики дають підставу вважати тему статті актуальною.

Список використаної літератури

1. Державна національна програма „Освіта” („Україна XXI століття”). – К : Райдуга, 1994. – 61 с.
2. Сорока О. В. Підготовка майбутнього вчителя до інтегративного використання образотворчого мистецтва в початковій школі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – О., 2001. – 20 с.
3. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. – К. : Рад. школа, 1972. – 167 с.